

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x 55 mm po K 1'20. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 1'60. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiło jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Francišanska ulica št. 6/I, Učiteljska tiskarna.

Absolutizem.

(Novi davki.)

Minister financ g. Kosta Stojanović je predložil z dnevom 29. junijem 1920 Narodnemu Predstavništvu v smislu odst. 13. srbskega zakona o računovodstvu predlog glede proračuna dohodkov in stroškov za upravno leto 1920-21.

Predsedstvo Narodnega Predstavništva je ministrov predlog odločil finančnemu odboru, da ta poda svoje mnenje in svojo odločitev. Predlog budžeta državnih razhodov i prihoda kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca za 1920-21 godinu" je debela knjiga, velikega formata, ki obsega: a) predlog finančnega zakona; b) državna trošarina in odredbe za uveljavitev mesta Belgrade; c) izpremembe in dopolnitve zakona o ureditvi uprave fondov in odredbe o razširitvi njenega poslovanja; d) odredbe o uspostavitvi poštne hranilnice; e) predlog zakona na volne dobičke; f) uporedni pregledi državnih razhodov i prihoda za 1920-21 god.; g) predlog državnih razhodov i prihoda. Skupaj okrog 150 strani.

Finančni odbor je šel takoj na delo in kakor trdijo poznavalci — pridno vršil dan za dnem seje, ki so bile silno burne, ker so v finančnem predlogu strašne obremenitve, proti katerim so se upirali vsi člani finančnega odbora brez razlike strank in političnih naziranj. Odbor je imel sejo še tisti dan, ko je Vesnić podal demisijo... Z ozirom na dejstvo, da je regent demisijo sprejel, je moral finančni odbor sredi julija prekiniti svoje delo.

Telegram korespondenčnega biroja z dne 22. avgusta pa sporoča: „Včeraj je bil podpisan ukaz, s katerim se uveljavlja s finančnim zakonom in vsemi prilagodi državnih proračun za leto 1920-21.“

Gospodje ministri, ki niso prečitali „Predloga“, ki najbrže sploh v rokah niso imeli tiste debele knjige — ti gospodje so podpisali predlog finančnega ministra in — pred nami leži z ukazom uveljavljen zakon, ki bo strašno obremenil žet itak pod težkimi bremenji stokajoče množice konzumentov.

Predlog finančnega zakona hode, da naj dobi država v upravnem letu 1920-21 na dohodkih 3,884,177.798 dinarjev, kar ima — 3 milijarde 993,554,333 din. izdatkov. Manjka lo bo še 110,178,744 dinarjev..

Izdatki so v dinarjih za: vrhovno drž. upravo 963,919.971 ministrstvo pravde 44,036.560 ministrstvo prosvete 158,921.279 ministrstvo vera 12,909.540 ministrstvo notr. del 39,135.226 min. narodnega zdravja 69,762.593 min. zunanjih del 7,601.880 min. financ 703,220.238

min. za vojno(!)	1,120.804.560
min. za gradjevine	105,202.620
min. saobračaja	324,524.887
min. pošte in telegrafa	121,377.332
min. poljedelstva	56,156.292
min. šuma in rudnika	106,532.019
min. trgovine in industrije	16,761.462
min. izhrane in obnove (!)	4,245.030
min. socialne politike	74,420.769
min. agrarne reforme	43,870.242
min. konstituante	454.038
Rezervni krediti	20,500.000

skupaj 3,994,356.543

Te ogromne izdatke naj pokrijejo sledeči davki:

carina — 402,350.000, trošarina — 129,840.000, „dohiti na novcu“ — 90,000.000, „prometni“ davek — 400,000.000, od pomorske oblasti — 611.000, davki (sploh) — 2 milijardi 116,930.790, državna „ekonomija“ 725,628.701, razni dohodki 18 milijonov 817.307.

Izdatki za l. 1919-20 so znašali po proračunu ministra Ninčiča skupaj 1,558,000.000 — dohodki pa dinarjev 715,000.000. Primanjkljaj je znašal 843,000.000 dinarjev, ki se je pokrili s posojili na raznih straneh.

Razume se, da nima skoro nikdo vprašanja kako se je v resnici završilo upravno leto — koliko je deficita v resnici imelo in koliko je bilo treba novih davkov. Vlada o tem ni podala niti Narodnemu Predstavništvu, niti javnosti nikakršnih pravih podatkov. Narodno Predstavništvo tudi ni vršilo nobene prave proračunske debate, ker ni prišel mit proračun za l. 1919-20, nikdar v debato. Vlada si je pomagala s takozvanimi dvanaestimi, to je s proračuni za eno dvanaestino leta v okvirju predloženega proračuna za l. 1919-20.

Minister Kosta Stojanović je imel mogoče dober namen, ko je predložil svoj predlog javnosti — ali pozabil je, da je nemogoče, da bi kje mogel biti kak parlament, ki bi, seve mnogo boljše kot je belgijski, utesnil rešiti njegove predloge pred oktobrom — ali pa je dobro vedel, da se to ne bo zgodilo in je vse predložil le „pro forma“ imajoč že namero, da te predloge uzakoni kot „naredbo ministrskega sveta“..

Finančni predlogi ministra Koste Stojanovića so tako obširni in uvajajo toliko novega in nepreiskusanega, toliko kompliciranega, da je bilo le dvoje mogoče: ali se da poslanec dovolj časa za delo, ali pa se vse enostavno absolutistično uveljavi. Finančni predlog datira z dne 29. junija — tedaj že v proračunskem letu 1920-21. Smatrati poslanca, saj one iz finančnega odbora, za igrače, je precej velika predrznost. In zdi se nam, da je le-to

gosp. minister financ zagrešil. Zlasti neodpustljivo pa je, da jih je ministrski svet absolutistično potom naredbe uzakonil..

Dobili smo velike, nove davke. Poglejmo jih.

Prvi se imenuje „invalidski porez“, ki se bo plačeval od direktnih davkov povprečno 15 odstotkov. Kdor plača direktnega davka do 20 dinarjev, plača 2 dinarja „invalidskega davka“, ki bo služil glavno za pokritje invalidnine.

Drugi davek se imenuje „porez na poslovno obrt“, ki bo znašal 1 odstotek, oziroma 2 odstotka od prodaje blaga v trgovini in industriji. Ta davek bo podražil blago najmanj za 7 odstotkov. Kmet oz. producent bo plačal pri prodaji blaga 1 odstotek, tovarnar zopet 1 odstotek, veletržec prve vrste 1 odstotek, veletržec druge vrste zopet 1 odst. in trgovec, ki prodaja konzumentu zopet 1 odstotek. Razume se, da bo vsak teh še pri tem nekaj zaslužil, tako da bo odstotek, ki ga bo plačal za eno in isto robo producent precej manjši kot oni, ki ga bo plačal zadnji trgovec.. Vsi prodajalci bodo morali uvesti natančno kontrolo in biti vedno na razpolago finančni oblasti, ki jih bo kontrolirala po svojih organih..

Pomislimo si ta aparat v dobi današnjih „funkcioniranj“..

Poleg novih obdavčenj za Hrvatsko, Slavonijo in Voivodino ter Bosno predpisuje za Slovenijo zakon sledeče:

„Stopa zemljarine utvrđuje se brez kakovega odbitka sa 20 po sto od poreske osnove, koja se podiže na četverostruki čisti katastarski prinos. Na osnovu ovako odmerene zemljarine naplačivace se u pomenutim pokrajinama (to je v Sloveniji in Dalmaciji) mesto dosadašnjeg ratnog (80 odstotkov) i pokrajinskog (55, 70, 89 odstotkov) poreza ledinstveni državni porez na 150 po sto.. Od četverostrukog čistog katastarskog prihoda odmerivace se i 2% dodatak za elementarne štete i melioracije.“

Davek od hišne najemnine se „utrdi“ z 20 % od „kučnog bruttonajma“ za Ljubljano in Zader, za druga mesta z 12 %. Na vse te davke pa pride državni davek s 70% za vsa mesta in kraje, kjer se plačuje hišna najemščina, za Ljubljano in Zader pa 60%.

Zneski v zakonski noveli od 23. jan. 1914 se povečajo skoro za 100 odstotkov in z ozirom na njene določbe se davki uravnavajo.

Za premog se uvede 10 odstotni davek, tako da bo premog še za toliko dražji.

Zakon o taksah, ki je veljal za kraljevino Srbijo, se razširi na celo državo — povečajo se takse od 20 dinarjev na 100, od 10 dinarjev — na 50, od 200 dinarjev na 500 itd. itd.

Sodnijske pristojbine se povišujejo za — 400 odstotkov, vse druge pristojbine za — 100 odstotkov itd.

Monopolski zakon Srbije se razširi na celo državo in odslej je — petrolei monopol, cigaretni papir — monopol, užgalice — monopol, sol — monopol.

Trošarina se preuredi. Mesto dosedanjih davkov na vino in mošt, se uvede nov davek, in sicer K 32 od hektolitra na vino, K 8 pa na mošt. Državna trošarina se bo plačevala:

na 100 kg cukra — 100 din.
na 100 kg kave — 100 din.
na 100 kg knajpa — 30 din.
na 100 l olja — 20 din.
na 100 l vina — 300 din.
na 100 l ruma s 15% 30 din.
na 100 l likerjev — 400 din.
na 100 kg sveč — 20 din.

itd. itd.

P. St.:

Nazaj v srednji vek!

(V premislek zlasti učitelstva)

Čimrni blaziranec bi rekel: „Edina stranka, ki zna pri nas voditi politiko, so klerikali, vsi drugi so šušmarji, šarlatani, otroci, navadni igračkari, ki se gredo „politik“ nimajo pa pojma o nič, zato doživljajo tudi batne prav po meri. To bi bilo popolnoma pravilno, če bi razumevali pod politiziranjem ono divje pohanje za vlado, ono čimrno izrabljanje in zlorabljanje moči, ono popolno moralno propast v javnem življenju, kateri le v številu in barabstvo irelevantno, edini cilj pa bo končni efekt.“

Pa, prepričani smo bili že vedno, da pri nas navsezadnje vendarle še ni tako hudo. Verovali smo, da vladati pri nas tudi v politiki še vedno neki višji kriterij, da so obdržale naše politične stranke vkljub veliki podivjanosti vendarle še nekoliko srnanu, poštenosti in čista odgovornosti pred vestjo in zgodovino. A varali sm se globoko.. Klerikalna strahovlada, ki je vihrla zadnje čase svoje škorpilne v Sloveniji, nam je dokazala, da je izginjala iz našega javnega življenja prav vsaka moralna in da se vrši pri nas politični boj izključno le v znamenju gnojnih vil, ki sta jih uvedla pred vojno v našo politiko dr. Šusteršič in — dr. Krek, da, prijatelji klerikalni, tudi dr. Krek. To politiko sedaj naši klerikalci pod Korošec — Brečevim žezlom v vsem obsegu in le še s polvojenjo intenzivnostjo nadaljujejo.

Predebela bi bila knjiga, ko bi hoteli podpreti to svojo trditve z vsem nepraglednim dokaznim materialom, ki nam ga nudijo le zadnji meseci, odkar je zasledlo poverljive stoličke na ljubljanski doželnici vladi sedem zagrizenih klerikalnih fanatikov, ki niso prav nič drugega, nego zgolj klerikalci Šusteršičevega tipa. Nismo ne časa in ne prostora, da bi osvetlili v žarki luči vso divjo, nepošteno koruptno in propalo politiko Breje — Remecjan — Verstovšek — Fon — Sernec — Gosarjevega režima, pribiti pa moramo kulturni škandal, ki ga je zagrešila vladajoča

Bodi dovolj. Je tega še vse polno in naši čitatelji bodo v par mesecih občutili vso pezo teh strašnih novih davkov.

Debelo knjigo min. Stojanovića je min. svet brez privolitve nar. predstavništva potrdil kot zakon.

„Večerni list“ molči, „Slovenec“ molči — molče meščanska glasila. Zbirajo najbrže moči in argumente, da bodo umivali svoje zamorce. Ljudstvo slovensko, kadar te pritisnejo s temi novimi davki, vedl. da so meščanski časopisi molčali v teh težkih dneh in da je bila meščanska vlada v Belgradu, ki se ni zavedala svoje velike odgovornosti.

Dejanje, ki je zagrešil ministrski svet, je višek absolutizma. Proti temu je potreba energičnega boja na celi črti.

Proč z absolutizmom!

Klerikalna svojat zadnje dni, kajti ta dogodek je prvič tipičen, drugi velikega principelnega pomena, tretji se ga moramo pa globoko sramovati pred vsem svetom. To je imenovanje šolskih nadzornikov.

Klerikalizem je že od nekdaj v povsod stremel zaslužiti vso vzgelo. Kakon hlijena je rezal črni, jezuitski Rim že od nekdaj, kje se polasti vse vzgole, kajti to je pač najuspešnejše sredstvo za zaslužnje duš in teles v korist črne internacionalne. Tudi pri nas je bila šola že od nekdaj največji cilj klerikalizma. Le spominimo se, kako je blatal od veselja vesoljni avstrijski klerikalizem, ko je dobil za časa škandaloznega konkordata nemenej oblast nad šolstvom in kako je besnel, ko so prinesli različni vojni polomi v šestdesetih letih preteklega stoletja končno tudi avstrijskim narodom za tiste čase še dokaj moderno šolo. Obupal pa klerikalizem ni nikdar. Vratrjno se je boril za šolo povsod in vsekdar, oplasil ga ni noben poraz.

Tudi pri nas v Sloveniji je bil ta klerikalni boj za šolo zanimiv. Učitelstvo pretekle generacije je bilo brez izjeme protiklerikalno, to je liberalno orjentirano in kot tako seveda največji kamen izpodlitke za klerikalizem, ki ga je sovražil prav po krščansko iz dna srca (primerjal znameniti dr. Kerkov: „Oslowski most“ v „Slovenec“). Slovenski učitelj je bil že tedaj uboga para, a gnila in prepala liberalna stranka se ni zmenila zanj, kakor se ni zmenila tudi pozneje nikdar, čeprav ji je učitelstvo prav po pasle hlapčevalo.

Ko so prišli do vlade klerikalci, je bil eden prvih njihovih namenov streliti in zaslužiti učitelstvo. Za to se niso sramovali prav nobenega sredstva. Najprej so ga hoteli izstradati (učitelj je imel še leta 1914, le 33 gl. mesečne „plače“), nato so mu pa ponudili kos kruha, češ, prodaj se, zavrzl se in postani naš, pa ga dobiš. Sestradano in gladno učitelstvo s je po

LISTEK.

Skrivnost „rumene sobe“.

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dalle.)

X.

„Sedaj moramo jesti, kar je zaklano.“

Gostilna v Donjonu je bila preprosta, a ljubim staro zidovje s podobji, ki jih je očrnil čas in pa dim z ognjišča, gostilna iz dobe voznih pošt, razdrapano zidovje, ki bo v kratkem same še spomin. Spominjajo nas preteklosti, v zvezi so z zgodovino ter nam oživljajo stare cestne pripovedi, iz časov, ko se je še do cestah kaj dogodilo.

Takoj sem videl, da ima gostilna v Donjonu za seboj najmanj dve stoletji. Opeka in omet sta se že odločila tuintam od debelega lesenega ogródja, ki je podpiralo starinsko streho. Ta se je že nekoliko nagnila na svojih oporah, prav kakor čepica pilancu. Nad vhomom je trede-

tala v jesenskem vetru železna „božja roka“. Umetnik iz okolice je naslikal na njej nekaj, ki naj bi bilo podobno stolpu s koničasto streho in dekorativno bučo, kakršna je na stolpu v Glandieu. Pod tem gostilničarskim znakom je stal na pragu gostilničar, neprijazne zunanosti, zatopljen v temne misli, če bi sodili po njegovem nagubanem čelu in naježenih obrvih.

Ko sva prišla že blizu, je blagovoli naju zagledati — in vprašati prav neprijazno, če kaj potrebujeva. Ko sva izrazila svoje željo, da bi rada tu obedovala, je pripomnil, da je nemogoče nama ustreči, ker nima ničesar. Gledal je naju s tako nezaupnim pogledom, da mi je bilo skoraj neprijetno.

Lahko naju sprejmete, mu pravi Rouletabille, nisva od policije.

Ne bojim se policije, je odgovoril, ne bojim se sploh nikogar. Pomežiknil sem prijatelju, da greva lahko drugam, pa moj prijatelj je hotel očividno in vsak način v to gostilno, smuknil je pod gostilničarjevo ramo v sobo.

Pridite, me je povabil, prav prijetno je tukaj.

Res, v kamnu so gorela velika polena. Pristopila sva k ognju ter si grela premle roke. dan je bil že mrzel, zima se je že oglašala. Soba je bila precej velika: dve obširni, leseni mizi, nekaj klopi, predalnik z razvrščenimi steklenicami sirupa in alkohola, to je bilo vse pohištvo. Troje oken na cesto. V kričeh barvah je hvalisala na steni reklama v podobi mlade Parižanke, ki dviga z drzno roko svojo čašo, odvajalne zmčnosti nekega novega pelinovca. Po kamninov robu je razpostavil gostilničar precejšnje število loncev in vrčev iz gline in iz porcelana.

To je pač lep kamin, lahko bi nam spekli piščanca, pravi Rouletabille.

Nimamo piščancev, odvrne gostilničar, še zajca nimamo.

Vem, ga zavrne Rouletabille šaljivo (prav začudil sem se) vem, sedaj moramo jesti, kar je zaklano.

Priznam, da nisem razumel, kaj je rekel Rouletabille. Zakaj je rekel gostilničarju: Sedaj moramo jesti

kar je zaklano...? In zakaj je gostilničar, kakor hitro je začul ta stavek, zaklel, a kletev hitro požrl ter se nam ponudil na razpolago ravnotako vdano, kakor je to storil g. Darzac, ko je zaslišal nesmiselne besede: Presbiterij ni izgubil ničesar na svoji letopi niti vrti na svoji bujniosti...? Gotovo je bilo to nekaj posebnega. Vprašal sem reporterja, a on se mi je samo nasmehnil. Ljubše bi mi bilo, če bi mi razložil, a položil je prst na usta, kar je najbrže pomenilo, da naj molčim. Medtem je odprl gostilničar majhna vrata ter zaklical, naj prinesejo šest jajc in kos mesa. Kmalu je prinesla zahtevano mlada ženska prikupljive zunanosti, krasnih plavih las, velikih milih oči, ki so nas gledale zvedavo.

Z odurnim glasom ji je rekel gostilničar:

Pojdi, in če pride „zeleni mož“, da se mi ne prikažeš!

Odšla je. Rouletabille se je polastil jajc in mesa, jajca so bila v skledici, meso na krožniku, postavil je lepo vse zraven sebe na kamin, snel ponovo in kozico z ognjišča ter začel

pripravljati omleto. Naročil je še dve veliki steklenici mošta ter se ni več zmenil za gostilničarja, kakor se ta tudi ni več dosti zmenil za naju. Le od strani je pogledal včas na naju z bojaznijo, ki jo je zamenj prikrival. Pustil je naju kuhati ter nama pripravljati mizo zraven okna.

Naenkrat ga slišim mrmrati:

„Ha, je že tukaj!“

Obraz se mu je spremenil, žareč je divjege sovražstva, stisnil se je k oknu in gledal na cesto. Ni mi bilo treba opozoriti Rouletabille. Mladi reporter je že pustil svojo omleto na ognjišču ter stopil k oknu. Takoj sem bil poleg njega.

Po cesti je prihajal mož, popolnoma v zelenem zamestu, še čepico je imel iz enakega blaga, bližal se je z umerjenimi koraki ter kadil pipo. Na rami mu je visela puška, vse njegove kretnje so bile lahke, fine. Mogoče mu je bilo petinštirideset let; lasje in brki že nekoliko sivi, še vedno izredno lep. Nosil je ščipalnik. Ko je prišel do gostilne se je ustavil, kakor bi premišljeval, če bi vstopil, pogledal proti nam, potegnil par gostih obla-

večini upiralo temu, saj končno ne živi morda v nobenem stanu toliko idealizma in poštenosti, kakor v učiteljskem, žal le, da morda tudi nikjer toliko naivnosti.

Končno je pa vendarle omagalo nekaj revežev, nekaj se jih je pa prodalo in ustanovili so si klerikalno učiteljsko organizacijo »Slovensko zvezo« po imenu. To je bila ena najbolj grdih in umažnih klerikalnih institucij, kar jih pozna zgodovina SLS, kajti v njenih vrstah so se zbirali kupljeni koritarji. Pa, kar smo že v uvodu poudarjali, kaj je klerikalcem nar poštenje, morala in take lepe reči, nim

gre le za efekt in z ustanovitvijo »Slovenske zveze« je bil led prelom. Ta »strokovna« organizacija koritarjev se je vedno bolj širila, glad, teror in ljubli kruhek je bil zanjo največji agitator.

Boj je divjal na vsej fronti. Na eni strani trázasto orijentirano protiklerikalno učitelstvo brez prave moralne opore, na drugi strani pa divji teror pobesnelega klerikalizma, ki ga je vztrajno podpiral ves avstrijski vladni aparat. Ta boj ni ponehal niti med svetovno vojno, ampak se je le še stopnjeval v podla denuncijantstva. (Konec jutri.)

Proletariat v Jugoslaviji.

Razredno gibanje proletariata v Jugoslaviji je prav tako silno trpelo pod vplivi fraz kakor povsod drugod z edino razliko, da le porodna boleat pri nas mnogo težja kakor le bila drugod. Ententa oziroma usoda, drugače ne moremo trditi, le v tej državi zamesila novo testo. Iz katerega naj postane država. Testo, pravimo, ki ga je zmešala iz šestih vrst moke politično in prav tako bi lahko trdili tudi, da v narodnem oziru ni država popolnoma enotna, te pusto. Vsi ti deli nove države so živeli v povsem različnih političnih in kulturnih razmerah, tako da bo treba še precej dela preden bodo razmere take, da bo mogoče govoriti o resni podlazi in o racionalnem delu.

Ni torej čuda, če tudi pri nas vplivalo na delavstvo čarobne besede vsakega frankovca, vsakega radikalca ali nacionalista, če le nekoliko pobarva svote »oznive« besede. Po drugih državah imajo delavci stare in močne izkušene organizacije; teh ne zavede fraza, ker zaupajo sebi in svoji organizaciji. Če kdo pride frazarit, ga vrašalo, kdo si in kdo si bil. Če hoče setati razkol, privede fante fantastične ideološke probleme, tudi tedaj ga vprašalo najprej kdo si in v čigavem imenu prihajaš, sicer so tam vrata.

Izkušeni organizaciji ne more do živca še tako prefrigan agent provokator, ker so samozvestne. Kako le pri nas vse drugače. Vsak lovov, vsak pritenenec, ki ga proletarijat ni nikdar ne videl ne slišal prihaja v organizacije in intrigira v njih, na dobri pristaše, ki se mu obesi za hlačni rob, če ga poznajo ali ne. Najbolje znamenje za ljudi, ki so sovražniki delavskega gibanja, je to, da bledijo organizacije in zaupniki, lažejo: dalje da ne gredo za tem, da bi organizirali nove množice, marveč prihajajo v obstoječe organizacije in tam sešeto sovražstvo in razdor. Če ne bi meli za te ljudi nobenih drugih dokazov za njih nepošte-

nost, le to tak dokaz, ki mora vsakogar prepričati, da te njih delo res nenošeno, ter da tim ne gre za obstoj organizacije, ampak njih uničenje bodisi iz kakršnegakoli vzroka, ki se jim tako dela, le podkupljen, kdor tako dela, le sovražnik delavstva, ki se hlini prijatelja.

Iz teh razlogov mora biti organizirano delavstvo jako previdno. — Beseda agitatorstva ni v korist delavstva, če je še tako lepa, ako ni namen pošten. Pošteni ljudje delajo v organizacijah, delajo sami in sodelujejo s svetli, nepošteni pa obrekujejo za hrbtom. Kakor seplearijo z obrekovanjem tako seplearijo z obljubami in največja nesreča je, če pride organizacija nepoštenim ljudem v roke.

To razdiračje delo se vrši na ogaben način. Na sejah, konferencah se dogovarjajo organizacije, kako naj se proletarijat ujedinji. Tako pogajanja in dogovori bi bilo pošteno in odkrito delo. Tukaj na delo drugo. Na sejah so prilazni sladki, pritrjujoči in daleč častno besedo, za hrbtom pa hodijo sami in pošiljajo ljudi v organizacije, ki tam obrekujejo in spletkarijo. Tako delo med razrednozavednimi delavci ni pošteno, še manj pa, če tako delo opravljajo ljudje, ki govorijo o svetosti socializma, o čistem razrednem boju itd.

V tem oziru se morajo postaviti naše organizacije politične in strokovne na stališče, da le treba v tem oziru lasnih dogovorov med poštenimi zaupniki. Efišitstvo so sovražili Orki, mi smo kulturniški, koliko boli grozovita in nepoštenost, označujoča beseda mora to biti med nami.

Med razredno zavednim delavstvom je potrebno bratstvo, to hočemo, in po tel poti se moremo in moramo zblizati.

Druge poti ni: mi naših organizacij ne smemo očitati v propad!

čane, Kičevce. — Komunisti imajo večino v naslednjih krajih: Beograd, Niš, Kragujevac, Veleč, Šabac, Kumanovo, Leskovac, Valjevo, Užice, Lošnice, Ub, Pirot in Prilep.

+ Koga so kandidirali komunisti pri občinskih volitvah v Beogradu? Beogradske komunistične »Radničke Novine« so pred begrajskimi občinskimi volitvami priobčile svojo kandidatsko listo, iz katere posnemamo: Za predsednika občine so kandidirali profesorja Filipa Filipovića, za podpredsednika profesorja Mihajlo Todovića, za okrožne mestne načelnike profesorja Živko Jovanovića, advokata dr. Zdravko Todovića, Relja Gorgjevića, inšpektorja ministrstva za socialno politiko, Miloš Teržića, tajnika ministrstva za socialno politiko. Za občinske svetnike so kandidirali profesorja Sima Markovića, prof. Kosta Novakovića, zdravnika dr. Dragotina Vladislavljevića, univerzitetnega profesorja Dragomira Andorovića in suplenta Miloša Trebinjaca. Vso to revolucionarno gospodo so komunisti postavili na prva mesta, dočim so delavce postavili na zadnja. Mi se le čudimo, da so tajniki raznih ministrstev tako veliki revolucionarji, da jih komunisti kandidirajo na svojih listah. Izkušenih socialističnih prvoboriteljev, kakor so n. pr. Lapčević, Topalović — že niti ne vidimo več na listi. Ministrski tajniki so gotovo čistejši »revolucionarji« kot so pa n. pr. Lapčević in Ostojić.

+ Zmagovalec, ki je svojo zmagovito pot šele pričel »Marburger Zeitung«, list, ki so ga kupili mariborski liberalci, le priobči pred kratkim članek, kjer na dolgo in široko govori o socializmu, ki je po vsem svetu na svojem zmagovitem pohodu. Tako-le piše: Ni treba še posebej dokazovati, da je kot najmočnejši zmagovalec izšel iz svetovne vojne — socializem. Najmarkantnejša je seveda njegova zmaga v premaganih državah, vsled česar nekateri kratkovidejni pravijo, da je socializem le nekaka »bolezen premagancev«, toda temu ni tako in vsak se lahko prepriča, da je tudi v takozvanih zmagovitih deželah razmah socializma jako velik. Ravno delstvo, da se je Francija tako zelo zavzela za boj proti Rusiji, znači, da so v Franciji plodovita tla za socialistično agitacijo... Socializem se ni dokončal svojega zmagovitega pohoda, temveč ga je šele nastopil. Njegovo bojno polje je od dne do dne večje. — Ne bi bili omenili sodbe tega buržujskega lista, ker buržujska sploh nima pravice govoriti o socializmu. Storiimo pa to le zato, da pokažemo, kako zmešani so polni meščanske ideologije, če pri tem opozorimo le na nešete druge »razprave« meščanskega časa, o socializmu in njegovi bodočnosti, kjer buržujska enkrat govori o socializmu kot o nekaki »blazni utopiji«, drugič zopet kot o »rešitvi narodov izpod jarma nasilnega ententnega imperijalizma«, tretjič zopet kot o »stvaritvi slovensko-nacionalnega bloka« itd. Buržujska pač piše tako, kakor ji kažejo njeni trenutni razredni in kapitalistični — državni interesi!

+ Avstrijskih črnih socialcev je strah pred volitvami, zato brcajo in bicajo in skušajo z vsemi štirimi, da bi jih zavlekli še za neki čas. Zadnjič so si izmislili to-le grozovito tragično dogodbico: Če obstojalo deželno vlado na tem, da se volitve izvedejo, proti volicem nevarnost — živinske kuge, ki se je pojavila tu pa tam v zahodni Štajerski. »Arbeiterwille« jih je na to »pafal« z vprašanjem, če so zavarovali vernike pred to strašansko nevarnostjo z — zaprejem verkuva in drugih podobnih in pobožnih prostorov. To si bomo zapomnili tudi mi, če nam pridejo naši krščani z enakimi človekoljubnimi opozoritvami na dan. Saj se je zadnjič iz črnorumeni »Slovenec« že oglasil k prvi besedi, da »nam hoče zavleči občinske volitve«.

+ Zastopnik avstrijske vlade v Beogradu. Za zastopnika avstrijske vlade v Beogradu je imenoval avstrijska vlada Maks Hofingerja.

+ Nevzdržan položaj na Reki. Delegat mesta Reke v Rimu, dr. Springhotti, je izjavil dopisniku lista, da le sedanja policija mesta Reke postala nemogoča. Neprilike so vsak dan večje. Reka sledi politiki, ki jo je proglasila dne 30. oktobra 1918. Reška delegacija je odšla v Rim, da zagotovi svoje stališče pri italijanski vladi. Reka se bolj bori zase, kakor pa za Italijo. Sedaj kakor tudi poprej je Reka v prvi vrsti delala na to, da bi gojila glavne italijanske interese.

+ Nekdaj »jugoslovanska« Cilicija je proglasila svojo neodvisnost pod francoskim varstvom.

+ Madžari ne vedo več, kaj delajo. Zadnji teden so oborožene vojaške bande zopet napadle avstrijsko vojno skladišča pri Prielburgu, da bi naplenile tamkaj shranjeni vojaški material, kar se jim pa ni posrečilo, vsled energične intervencije nemških vojaških oddelkov. Vsa javnost je seveda radi tega novega tolovajstva belih oclirskih banditov do skrajnosti ogorčena in samo hladni razsodnosti nekaterih stranknih mož se imajo madžarski roparji zahvaliti, da ni prišlo do prvega krvavega kaznovanja v Dunajskem Novem mestu. Tamkaj so namreč ustavili član delavskega sveta v poznih popoldan-

skih urah avtomobil, ki je bil do vrha na polnjen z artilerijskim in letalskim materialom, katerega je nakradel ogrski častnik, hoteč ga prepeljati čez mejo. Razburjena množica ga je hotela linčati, a so ga še pravočasno rešili iz njenih rok. V parlamentu so govorili o oborožitvi delavstva po celi deželi, da se prepreči nadaljna posilstva Horthyjevih band, ki ne vedo več, kaj delajo. A bliža se dan, ki bo storil konec njihovih prevzetnosti, in takrat ne bo boga, da jim odpusti. Železni obroč usode okoli dežele klerikalnih belih tolovajev se dan za dnevom zožuje, do tistega trenutka, ko jih bo stisnil in zadel kakor rableva vrh obsojenega hudo delca, Beneš bo sklenil ta obroč!

+ Sovjeti v Gailiciji. V vzhodno galiskem ozemlju v okolici Broda, zasedenem od boljševikov, so dobili vso moč v roke krajevni revolucionarni komiteji. Poljske institucije so zaprli. Komiteji skušajo pridobiti na svojo stran kmete. Izvajajo močno mednarodno propagando.

+ Grozodejstva belih teroristov so prišla nekako v modo med njimi, ki se čutijo poklicane, da zahtevajo neustavljivo gibanje proletarskih mas. O zasedbi Arhangelska po angleških četah pišejo dobro informirani listi: Šel političnih zaporov v Yokang, neki Sadukov, iz pristne ječe ubežal kaznovanec, je mučil svoje jetnike na tak način, da jih je 185 podleglo. Yokanga, pravi neki poročevalec, je najhujša stran v zlati knjigi kapitalizma. V Arhangelsku, kjer je angleška posadka razširila strašen val spolnih bolezni, se je zgodilo toliko slučajev ženskega ropa in posiljevanja, da si ne upa ponoči nobena ženska oseba več na ulico.

+ Tretja internacionala in parlamentarizem. Kongres III. internacionala je z veliko večino sprejel parlamentarizem kot politično bojno sredstvo. Na kongresu v Moskvi so zelo mnogo diskutirali o tem vprašanju. Nekateri zastopali stališče, da je treba parlamentarizem popolnoma zavreči. Buharin in Lenin pa sta izjavila, češ, da je treba, da se komunisti udeležijo tudi v parlamentu. Lenin je med drugim glede tega rekel: Zakaj bi se ball delala v parlamentu? Delavske in kmetijske mase imajo zaupanje v parlamente, vsled tega je treba, da se mi okoristimo s parlamenti, da bomo mogli v momentu revolucije pokazati, kako nepotrebnosti da so parlamenti. Naša dolžnost je, da dovedemo delavstvo do zmagaz do dejstva! — Kongres je z veliko večino sprejel predlog Buharinov o udeleževanju parlamentarine ga boja.

+ Osrednji svet ruske strokovne organizacije je pri vodstvu britanske strokovne organizacije povprašal glede dovoljenja potovanja zastopnikov ruske strokovne organizacije v London. Odposlanstvo čaka že od 13. avgusta v Revalu.

Sestanek v Luzernu.

Luzern, 23. avgusta.

O pogajanjih med Lloyd George in Giolittiem se je izdal uradni komunik. ki ugotavlja popolno soglasje med angleški in italijansko vlado glede vzpostavitve miru na vsem svetu. Obe vladi upata, da se glede izvršitve versailleske mirovne pogodbe v vseh še ne rešenih vprašanih udeležvi sporazum, ki se je dosegel v Spa.

V prvi vrsti se mora vzpostaviti mir med Rusijo in ostalim svetom, sicer bo vedno ozračje motenja ogrožalo svet. Angleška in italijanska vlada sta podvzeli korake, da vzpostavita zvezo med Rusijo in ostalim svetom. Vsled tega te obžalovanja vredno, da hoče sovjetska Rusija navzlic nasprotnim izjavam vsiliti Poljski pogoje, ki so v nasprotju z nacionalno neodvisnostjo Poljske. Oba ministrska predsednika sta se izjavila za samostojno in neodvisno Poljsko. Nedopustljiv je pogoj, da ne sme voliti parlamenta in svoje vlade ves poljski narod, čenveč da je to dovoljeno samo delu naroda, kakor zahteva to točka 4 sovjetske vlade. Ravnotako se ne more sprejeti pogoj, da se bo poljska vojska rekrutirala samo iz ene ga dela meščanov.

Ako Rusija nadaljuje vojno na Poljskem, ni nobeni svobodni vladi mogoče, priznati oligarhično sovjetske vlade ali se z njo pogajati. Svet zahteva mir. Mir pa le je mogoč po popolnem priznanju svobode narodov. Trajaljiki nemiri onemogočajo razvoj poljedelstva in industrije ter izmenjavo blaga in izdelkov različnih držav. Pomanjkanje in visoke cene ostanejo še dalje. Cela civilizacija je ogrožena na petletni vojski. Angleška in italijanska vlada sta edini, da so potrebni vsi mogoči napori, da se odstranijo sedanja nasprotstva med narodi. LDU.

Novice.

— Reka — pribražiliče razuzdanecev. Že večkrat smo poročali, kako se zbiral pod reško zastavo poleg nezrelih fantov

tudi temni elementi, ki se boje zapustiti reko, kjer rajše »trpe« za »maredne« stvar, nego, da bi prišli v roke pravice, ki ji čaka. Poneverjenja, nasilstva, tatvine in poboji so na dnevnem redu v mestu, kjer vlada pesnik — ne s peresom, ampak z bodelom. Te dni pa se je zgodilo najlepše: na Reko je pribežal D'Annunzijev nezakonski sin, za katerim je izdala rimska policija tiralo. Ta nadebudni mladenič vzornega očeta je v Rimu popival po vseh nočnih kavarnah, se vlačil okoli z vlačugami, zapeljalval omožene in neomožene in zapravljal ogromne svote. Rimska policija pa je izsledila, da ta denar ni povsem pravilno pridobil in hotela tega tiča zapreti. Ta pa je Rimu pokazal figo in pribežal k očetu na Reko, kjer je na varnem in mu nitiče ne more do živca; saj, kakor je rekel D'Annunzijev sin: »Mio padre è re a Plume!«

— Zboljšanje aprovizacije v Čehosloviji. Glasom neke izjave ministra za aprovizacijo Johana je bil aprovizacijski položaj v čehoslovaški republiki še pred kratkim resen. Danes pa se ni treba več vznemirjati. Računa se, da se bo kupilo od čeških posestnikov za aprovizacijo prebivalstva 94.000 vagonov žita. Iz inozemstva se bo nabavilo 40.000 vagonov žita v zameno za 15.000 vagonov sladkorja. Do sedaj je bilo kupljeno 8000 vagonov in prihodnji teden se sklenu kupna pogodba za drugih 15.000 vagonov žita.

— Socialistične agitacije med italijanskimi vojski sta obdoleni dve mladi Furlanči 15letna Julija in 17letna Georgina Boscarci. Prodajali sta neki Avantijevi brošuri ki se sleer dobivajo po Italiji po raznih trgovinah. Delavci so sklenili splošno stavko v Furlanji, ako se deklici nemudoma ne izpustita iz zaporov.

— Prva razstava italijanskih pokrajinskih slikarjev bo otvorjena 9. oktobra v Gardoni (Rivieri) ob gardskem jezeru za udeležbe najslavnejših slikarjev.

— Zigmund Adler, brat nepozabnega voditelja avstrijske socialne demokracije Viktorja Adlerja, je umrl te dni v sedemdesetletnem letu svoje starosti. Pokojni sicer ni pripadal po svojem mišljenju naši stranki, vendar pa je bil veliko spoštovan tudi v dunajskih socialističnih krogih vsled svoje pravičnosti in ker je v prvi vrsti njegova zasluga, da je mogel njegov brat toliko časa delovati za razvoj socialistične ideje med avstrijskimi Nemci, ker je z uprav poživljalno ljubeznijo skrbel za njega v dolgi dobi njegove težke in mučne bolezni. Zigmund Adler je bil profesor pravne in državne zgodovine na dunajski univerzi ter je spisal več velikih temeljnih del, ki so mu donesla priznanje znanstvenega sveta.

— Boj žena na Grškem. V Atenah, glavnem mestu Grške, so proletarske žene ustanovile organizacijo, ki ima namen, boriti se za doseg ženskih pravic: za popolno ekonomsko in politično enakopravnost žene z moškimi.

— Storika milijonskih goljufij arotirana. »Polizel-Korespondenz« javlja: Dne 21. t. m. so v Sopronju prišli Stello Jerusalem, o kateri se je pred četr leti zelo mnogo govorilo vsled njenih milijonskih goljufij, katere cenijo na 10 milijonov. Jerusalem je igrala na Dunaju vlogo madame Humbert. Avstrijska vlada je zahtevala njeno izročitve.

— Zapadnočeško konzumno društvo v Piznu je slavilo v nedeljo 22. t. m. 20. letnico svojega obstoja.

— Kake zaloge žita imajo v Rusiji. Listi poročajo iz Moskve, da bo letošnja odadnaga 460 milijonov pudov žita, med tem ko so ga oddali lani le 307 in predlanskem 260 milijonov pudov. To povišanje ni toliko odvisno od malega povečanja ruske sovjetske zemlje, ampak bolj od poboljšanja prometnega in prehranjevalnega aparata.

— Društvo ruskih umetnikov so ustanovili v Beogradu ruski umetniki, ki so z rusko buržuazijo pribežali iz Rusije.

— Zasobna mala trgovina v Petrogradu je »končnovaljavno« prepovedana. Petrogradski sovjet je ukrenil vse potrebne ukrepe, da se mnogim majhnim brezdelnim trgovcem preskrbi delo.

— XII. svetovni kongres esperantistov je bil odprt 8. t. m. v Haagu v zgodovinskem Ridderzaalu. Predsedoval so mu mestni župan Patinja in še 43 častnih predsednikov. Bil je zelo dobro obiskan. Sklenili so, da se vrši XIII. esperantski kongres v avgustu 1921. v Pragi.

— Češki potovalec A. V. Frič je nedavno odkril v južno ameriški Patagoniji nove vrste rastlin iz rodu »Cactarea«. V kamenih plasteh zgornjega Pliocena in Quaternarja pa je izkopal polno lobanj in kamnitega orodja. To vse je pripeljal na Češko in pregledujejo to znameniti antropologi in botaniki.

Dnevne vesti.

Stanovanjska mizerija v Ljubljani in gosp. Vencajz. Na Resljevi cesti zida hiša na železnica hišo. Veljala bo ta hiša osem milijonov kron ter bo v njej osem stanovanj. Vsako stanovanje bo veljalo milijon kron. Seveda bodo ta stanovanja za uradnike. Mi nismo nasprotni lepim hišam, vendar se nam zdi za sedanj čas, ko je ogromno pomanjkanje stanovanj, razkošje.

Politični pregled.

+ Sodrug Herman Wendel, dobro znani nemški publicist in znameniti poznavalec razmer v Jugoslaviji, je na potu skozi Ljubljano v Beograd, odkoder odputuje v Makedonijo, da si ogleda tam razmere.

+ Komunistični agitatorji pridno hodijo po delavskih krajih in hujskajo proti socialno demokratični stranki. Pri tem razpisajo denar, ki ga imajo dovolj. Znano nam je, da dajejo razne buržoazne stranke in reakcionarne sile velike svote na razpolaganje v namen, da se razbijejo delavske vrste. Ko bodo delavske vrste razbite, bodo buržoazne stranke razpisale volitve, delavstvo pa bo potem gledalo poraženo na svojih razvalinah. Za tem grdim ciljem gredo komunisti. Sedaj so začeli razbijati tudi doslej enotne strokovne organizacije, da delavstvo oslabe in pomagajo podjetnikom. Delavstvo naj te kapitalistične podkupljence požene in jim odločno pove v obraz, da so ti »komu-

koy iz pipe ter z enakim brezskrbnim korakom nadaljeval svojo promodano.

Z Rouletabilom sva pogladala gostilničarja. Zareče oči, stisnjene pesti, trepetajoče ustne so nam izdajale divje občutke, ki so ga paili.

— Je pač prav storil, da ni prišel danes sem, je siknil.

— Kdo je to, ga je vprašal Rouletabil ter obračal omleto.

— Zeleni mož! zagodrnja gostilničar... Ali ga ne poznate? To-liko bolje za vas. Tega znanja vam ne priporočam... No, ja, to je čuvaj g. Stangersona.

— Zdi se mi, da ga ne ljubite preveč, reče reporter ves žareč od ognja.

— Ničče ga ne mara v tem kraju, gospod; ošabnež je, prej le moral biti bogat, in nikomur ne more odpustiti, da ga vidijo v službi... njega, navadnega čuvaja. Kaj pa je to, čuvaj? Proketo! Človek bi mislil, da je on gospodar na Glandicju, da je vsa zemlja, vse hoste njegovo. On še ne bi dovolil, da bi kdo na

nisti čisto navadni plačani hlapi kapitalistov in buržoazije, kar so bili tudi predno so skrili svojo voljo obliko pod komunistično kapo. Poženite, delavci, razdiračje delavske sloge od sebe!

+ Očidelno poročilo o izidu volitev v Srbiji. Vsa dosedanja poročila o izidu občinskih volitev v Srbiji in Makedoniji so bila iz privatnega vira. Po dosedaj znanih uradnih podatkih, ki so došla ministrstvu za notranje zadeve o izidu občinskih volitev, ki so se vršile dne 22. t. m. v Srbiji, Crni gori in Makedoniji, le rezultat ta-le: Radikalci so dobili večino v naslednjih krajih: Požarevac, Kruševac, Aranjelovac, Gornji Milanovac, Umka, Grudka, Kraljevo, Loznica, Preševo, Pristina, Vučitrn, Jagodina, Negotin, Kosovska Mitrovica. — Demokrati so v večini v naslednjih krajih: Vranje, Obrenovac, Mladenovac, Lazarevac, Kragujevac, Rača, Krupanj, Golubovica, Veliko Gradište, Zagubica, Ivanica, Požega, Trstenik, Zabar, Natalinci, Lapovo, Palanka, Topola, Aleksilovac, Štip, Krstovo, Prokuplje, Ko-

njugovemu svetu košček kruha po-uzil.

Pride večkrat sem?

— Še prevečkrat, no, pa mu bom že dokazal, da mi ni všeč. Pred enim mesecem me še ni razburjal. Takrat se še ni brigal za mojo gostilno. Ni imel časa. Takrat je hodil za gostilničarju pri »Treh Lilijah« v Sv. Mihaelu. Sedaj pa, ko se je sprl s svojo ljubeznijo, išče kratkočasje drugje... Babjek, leta samo za krili, ta zgaga... Noben poštenjak ga ne mara... pohaba. — Vratarjevi iz grada ga še naslikane ga ne bi mogli gledati, ha, zeleni mož!

— Vratarjevi so torej poštenjaki, gospod gostilničar?

— Recite mi vendar, oče Mathieu; to je moje ime... Da, kakor se res imenujem Mathieu, da, gospod, to so poštenjaki.

— Pa so tu vendar aretirali.

— Kaj to dokazuje? Toda nočem se vmešavati v tuje zadeve...

— Kaj mislite o tem umoru?

(Dalje prihodnje.)

ako zidamo stanovanjske hiše z mramornimi oblogami. Znano nam je tudi, da je nekdo podjelje napravilo očit za stavbo, ki bi imela 18 stanovanj in ki bi stala samo milijon kron. Radovedni smo, kaj poretke konzorci milijonarjev, ki se namerava Gosarjevi narediti s tem odkupiti, da bi zidalo 15 stanovanj? Zadal za južno železnico imamo lično barake, ki se imenuje (tudi uradno) stanovanjske barake, v resnici pa se v njej nameščene pisarne. Gospod Vencajz, kaj poretke kot železničar in član stanovanjske komisije k temu? Za 300.000 kron se zgradi lična baraka z devetimi stanovanji. O. Vencajz, ako se Vam železničarji kaj smilijo, posetite vendar tu vmes; storili boste s tem dobro delo, in ne uganjajte demagogijo, s katero se izpodkita nad pisarno JSDS. Vsega tega ne vidite! Radovedni smo, koliko stroškovak je že brez strehe po Vašem posredovanju.

Električna razsvetljava ljubljanske je vso vojno in vse druge čase silno trpela. Zdi se nam razumljivo, da se je štedilo na vsch koncih in krajih takrat, ko je vsega manjkalo in ko ni nihče pravzaprav vedel, ali bomo jutri imeli še električno luč ali ne. Takrat smo imeli potrpljenje, ko pa so se jele stvari obračati na bolje, je pa tudi umestno, da se izboljša tudi ta. Pred nekaj tleseci je na primer predlagal v občinskem svetu soc. dem. klub, da se poskrbi za to, da bodo tudi po noči, ker se v nekaterih zavodih in javnih lokalih nujno potrebuje električna luč, uredi nočna služba za mestne elekromonterje ter se jih za to plača. Kakor pa nam poročajo iz prizadetih krogov konsumentov, se to do danes še ni zgodilo. Po vseh mestih imajo v tem oziru dobro organizirano službo, pri nas pa ne. Električna je vendar precej draga! Ali naj čakamo, da nas obljame tema, pa potem mudimo čas, se izročamo nevarnosti in imamo še škodo?

Amnestija v Sloveniji. Regent je podpisal dalekosežno amnestijo za vso Slovenijo. Pomiloščeni so vsi politični obsolenci, zlasti vse one osebe, ki so bile obsolene po srbskem zakonu zaradi žaljenosti monarha in oni, ki so bili obsoljeni po naši 104. srb. kaz. zak. Tem osebam je \$ 103 in 104 srb. kaz. zak. Tem osebam je \$ 103 in 104 srb. kaz. zak. Tem osebam je \$ 103 in 104 srb. kaz. zak.

Glasbena Matica. Vpisovanje gojencev v konservatorij in v glasbeno šolo se bo vršilo od 1. do 15. septembra izvemši nedelje in praznike vsak dan od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 5. ure v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8/1. Vzprejemni izpiti za vstop v konservatorij in v dramatično šolo se bodo vršili v dnevi 10., 11. in 13. septembra.

Slov. dij. zadruga Praga-Brno naznana, da se za 20. t. m. napovedan umetniški večer v veliki dvorani »Narodnega doma« ni mogel vršiti radi premalenkosti njeve popravevanja po vstopnicah vključno dobrodelnemu namenu prireditelja in da se je vsled visokih režijskih stroškov bilo velikega deficita. — Denar za kupljene vstopnice se vrača vsak dan do 30. t. m. v trafiki gospe Dolenc-Hubadove v Prešernovi ulici. — Obe zadrugi ponovno pozivljata člane, da pošljejo pravilno opremljene prošnje na omenjene naslove najkasneje do sledečih terminov: medicinci do 28. avgusta; tehniki, filozofi, juristi, konservatoristi in trgovski akademiki do 1. septembra; agronomi in veterinarji do 5. septembra. Pozneje vložene prošnje ne pridejo v poštev.

Vprašanje repatriacije vojnih posolj. Od nestrane strani prihajajo pritožbe in vprašanja, za kaj se »Repatrija«, d. z. o. z., ki si je nadela nalogo, repatriirati naše v Avstrijo pod zaporo se nahajajoče imetje, ne bavi z repatriiranjem onih vojnih posolj, ki so deponirani pri različnih zavodih v avstrijski republiki. — Da ne nastanejo nesporazumljenja, budi s tem pojasnjeno, da se »Repatrija« s temi vojnimi posolji za sedaj ne bavi, da pa se bo z njimi bavila, ako bi nastopila potreba za to. Trenovno bi bil prenos teh vojnih posolj na naša tla menda neoportun. Spuščati se na tem mestu podrobno v razloge, bi stvari koristilo, potrebno pa se nam zdi, opozoriti občinstvo na to, da vprašanje repatriiranja vojnih posolj trenutno iz zelo važnih razlogov ne more biti aktuлно in da bo »Repatrija« prevzela v repatriiranje ta vojna posolja takoj, kakor hitro bo to oportuno.

Vojaske ženitvene kavelje. Vsem častnikom, ki imajo v Avstriji pod zaporo vojaške ženitvene kavelje, se vsled raznih vprašanj naznanja, da se podpisana družba bavi tudi z repatriacijo vojaških ženitvenih kavelj pod enakimi pogoji, kakor z repatriacijo drugih vrednostnih papirjev. — Repatrija, družba z omejeno odgovornostjo, Kolodvorska ulica št. 8.

Padanje cen vina. Na Hrvaškem in v Banatu so začele cene vina padati, ker se nadejajo zelo dobre trgatve. V Vukovaru se ponuja dobra stara vina na deseto po 3 dinarje liter, za vina srednje kvalitete pa se zahteva 2 dinarja in pol.

Zvišanje brzojavnih in telefonskih pristojbin. Gospod minister za pošto in brzojav je z ozirom na to, da izkazuje brzojav in telefon precejšen primanjkljaj zvišal brzojavne in telefonske pristojbine, o čemer se glavne določbe razglašajo v sledečem: S 1. septembrom t. l. se zviša 1. brzojavna

pristojbina v tuzemskem prometu od 10. na 20 par za bežedo, minimum za brzojavko je 2 dinara. Sorazmerno se zvišajo tudi druge pristojbine n. pr. za plačan odgovor za naznanilo prejema itd.; 2. pristojbina za medkrajevne telefonske pogovore. Te znašajo: za I. pas (do 100 km) 2 dinara, za II. pas (100—200 km) 3 dinare, za III. pas (200—400 km) 5 dinarjev, za IV. pas (čez 400 km) 6 dinarjev. Časnikarski pogovori (med 21. in 6. uro) uživajo znižanje za 50%, pozivnica stane 350 din. S 1. julijem t. l. se zviša: A) naročnina pri omrežju z več kakor 100 naročniki: a) hoteli, restavracije in drugi javni lokali na letnih 500 dinarjev; b) častnikarska uredništva, zasebniki, državni in občinski uradi na 300 din.; c) telefon v stanovanju državnih uradnikov na 120 din.; d) dobrodelna društva in poštne uradniki na 120 din. B) naročnina pri omrežju z manj kot 100 naročniki: a) 300 din.; b) in c) 200 din.; d) 120 din. Za notranjo stransko postajo 100 din. za zunanjo stransko postajo kakor za glavno postajo. Primerno se zvišajo še nekatere druge naročnine spadajoče pristojbine. — Finančni minister je prestopil mejo normalnosti.

Popravek. V včerajšnjem članku »Jean Longuet o problemih Internacionale naj se glasi na strani 2, v 1. kol. v zadnjem odstavku, v vrsti 11 od zg. debelo tiskani stavke sledeče: »Mednarodna organizacija... mora predstavljati delavsko gibanje celotno, ne pa v njegovih delcih.« To naj p. n. čitatelj korigiralo.

Griža in kako se je varujemo.

Letos razsaja griža izredno dobro skorjo po vsej Evropi. Tudi v Sloveniji nastopa epidemčno. Letos ne moremo trditi, da je moča pripravljala bolezen. Nasprotno, suho vreme imamo, pa nastopa griža kljub temu opasneje in v večjem obsegu kakor druga leta.

Griža ali disenterija povzročajo bakterije, ki se naselijo v debelem črevesu, zlasti na spodnjem delu. Bakterije povzročijo najprej kataralni otok sluznice, ki kaj naglo povzroči razpad gorenjih plasti celic. Ta koža se lušči in zaradi tega so tudi odpadki pogostoma krvavi. Griža je pa tudi lahko samo gnojna, če ni prav huda. V najhujših primerih so odpadki črni in rujavkasto rdeči, smrdeči po mrhovini. Rane na črevesu so lahko globoke, zato je zdravljenje večkrat dolgotrajno.

Griža prične brez posebnih predznakov. Morda je zavijanje po črevih predznak, čisto se pa niti temperatura na človeku znatno ne izpremeni. Blato zvoden, kmalu na to pa se spremeni v sluzasto snov, ki postaja gnojna ali krvava. Po dvajset do tridesetkrat na dan mora bolnik na potrebo, toda komaj za žlico blata gre od njega in ta vedna potreba je najznačilnejša za to bolezen, vname se črevo in zaradi tega žgoče bolečine.

Bolezen traja osem do deset dni z vso vehemenco in potem ponehava polagoma tako, da traja zdravljenje po več tednov. Umrljivost je od 1 do 22 odstotkov. Zdravljenje griže se mora poveriti zdravniku. Bolniki morajo vživati tekočo hrano (čaj, sluzasto juho, ideče vino) in zdravila. Najboljše zdravilo je serum proti griži.

Glavno pri tej epidemiji pa le. da se prepreči nie razširjenje. Najbolje le. če se bolnika takoj izolira.

Najbolj nevarni za razširjanje bakterij so odpadki (blato). Dolgo potem, ko le bolnik že rekonvalescent, se morajo odpadki še vedno polivati z apnenico (gmes: žlico gašenega apna na dva do štiri dele vode). Posode za blato se morajo s tako zmesjo razkužiti. Za to razkuževanje se rabi lahko tudi lizol ali karbol. Enako se morajo razkuževati tudi stranišča.

Postelino in živотно perilo se mora takoj po porabi namočiti v razkužilo, še preden pridejo v raztopino sode.

Po končani bolezni se mora vsa postelja do dobra razkužiti. Strežniško osebje mora biti posebno previdno. paziti na čistočo, da se ne okuži. Z okuženih rok ali obleke se lahko prenese bakterije na razne predmete, hrano in od tam potom rok ali hrane v usta in okužba je gotova.

Življenje prebivalstva mora biti ob griži tako higienično, zmerno. Izogibati se treba nekulane hrane, zlasti pa le treba paziti na dobro čisto pitno vodo, torej je priporočljiva le voda iz vodovodov, kjer pa take ni, se naj voda prekuha ter ji doda zaradi okusa nekaj časa ali citronove kisline. Prav dober je mrzel, neposlajen čaj.

Razširjevalke bakterij griže so tudi muhe, ki posejajo po živilih. Živila je treba torej ohranjevati v

zaprte shrambe ali na dobro pokrivati. K bolnikom se muh zaradi tega, da ne prenašajo bakterij ne sme duščati. Istotako treba tudi odpadke takoj rosvravljati.

Prebivalstvo mora ob tej epidemiji biti mirno in zavestno: zavedati se mora, da se dandanes da epidemija z vestnotsio in razmeroma malimim trudom omeiti in ustaviti, kar v prejšnjih dobah ni bilo mogoče. Boljše je nekaj dni ali tudi nekaj tednov biti previden in vester. kakor pa si z malomarnostjo nakopati bolezni, ki je huda in zahteva tudi nekaj žrtv, ker vemo, da lo lahko preprečimo.

Kultura.

Uprava kr. Narodnega gledališča v Ljubljani pozivlja gg. dosedanje abonente, ki reflektirajo za bodočo sezijo na svoje dosedanje prostore, naj se zglaste do 5. septembra v pisarni opernega gledališča med 10. in 12. ter 3. in 5. uro. Od 6. septembra dalje se sprejemajo novi abonenti. Cene ostanejo iste kakor lani. Sezona se otvori v obch gledališčih dne 16. septembra.

Dva komorna koncerta godalnega kvarteta Zika (R. Zika, K. Sancin, L. Černy, L. Zika) na Bledu dne 16. in 19. t. m. sta uspela s pričakovano sijajnostjo. Zbrano občinstvo je sledilo z navdušenjem bogatim vzporodu. Zlasti je žel obilo priznanja originalni ruski kvartet na temi B-la-f. — Kvartet koncertira 25. in 26. t. m. v Rogaški Slatini.

Iz stranke.

Seja pevskega odseka »Svoboda« se bo vršila v četrtek, dne 26. t. m. v društvenih prostorih ob 8. uri zvečer.

Seja centralnega odbora »Svobode« se bo vršila v petek, dne 27. t. m. ob 8. uri zvečer.

SPORT IN TURISTIKA.

Danes v sredo zvečer je sestanek vseh igralcev športnega odseka »Svobode«. Dolžnost vseh je, da se sestanka gotovo udeležijo.

Nogometna tekma se bo vršila v četrtek dne 26. t. m. ob pol 7. uri zvečer med S. K. Slovan in S. K. Svoboda-Ljubljana. Tekma se bo vršila na prostoru S. K. Ilirije.

Rusko-poljska vojna.

(Vesti LDU.)

UMIK RDEČE ARMADE PRED VARŠAVO.

Varšava, 23. Frontno poročilo z dne 22. t. m.: Na severni fronti so čete naše prve armade končnoveljavno premagale divizijo XV. sovjetske armade, ki je krila umik so vraznika. Po ljutih bojih so poljske čete zasedle Praszysz, Szmusk in Miłowo. S tem so odrezale sovražnik, ki beži v neredu, pot za umik. Glavne sile IV. sovjetske armade in njen konjeniški zbor so popolnoma odrezane. Plen je velikanski in postaja vedno večji. Vojni material in ujetniki se niso šteli. Samo naša 18. pehotna divizija je v bojih dne 21. t. m. ujela 5000 mož ter uplenila 15 topov in 135 strojin. Poznanjski oddelki, ki prodirajo vzdolž nemške meje, so zavzeli Soldau. Na vzhodni fronti se nadaljuje pod osebnim vodstvom maršala Piłsudskega naše zmagovito prodiranje proti severu. Dne 21. t. m. smo zavzeli Zantrow in Mazevisk ter prekoračili Narew. Na ozemlju Wysoko Litovsk je naša XV. konjeniška brigada razpršila sovražno topniško skupino, ki je imela 22 težkih topov, določenih za obstreljevanje Varšave. Topove smo zaplenili, možnost pa ujeli. Povelje poljnika 21. sovjetske divizije je odredilo, da se začne tren in da dobi pehota konje, s tem hočejo pospešiti umik. Na južni fronti trajajo boji dalje. Naša zmaga na severni fronti se opaža tudi na južni fronti. Pri Lvovu se je sovražnik pričel umikati in je zapustil Stryi. Naša konjenica ga zasleduje do Buga.

Koenigsberg, 23. V popoldanskih urah je prišel še en skadron in nekaj manjših oddelkov ruskih čez vzhodno prusko mejo. Južnovzhodno od Willenberga in Cherzela so popoldne boji. Tukaj gre za odrezanje oddelke tretjega konjeniškega voja, ki je hotel prodrati proti vzhodu.

RUSKO BOJNO POROČILO.

LDU Moskva, 24. V okolici Lomže in Bialystoka se bojujemo umikajoč se. Pri Brest-Litovskem mir. V odseku Vladimir Volynskij manjši boji. Vzhodno in južno-vzhodno od Lvova se vrši prestavljanje naše fronte.

UPOR UKRAJINCEV PROTI POLJSKIM OBLASTEM.

Dunaj, 24. Kakor poroča zastopništvo zapadne ukrajinske ljudske

republike, je dne 21. avgusta v južnem delu vzhodne Galicije izbruhnil upor Ukrajincev proti poljskim zasedbenim oblastem. Uporni Ukrajinci so zasedli železniško progo Lavočne — Stryi — Stanisławov in namestili ukrajinska oblastva na ozemlju, ki so ga zasedli in v sosesčini.

POLJSKI POGOJI?

LDU London, 23. Iz Varšave javljajo nastopne pogoje poljske vlade, da se sklene premirje: 1. Poljska dobi vse ozemlje, kjer so Poljaki v večini. 2. Poljska zahteva popolno samoodločbo za vse narode, ki so bili nekda v stari Poljski in 3. boljševoške izjave se morajo zajamčiti z dejstvi.

Najnovejša poročila.

RAZPIS VOLITEV V KONSTITUTANTO.

Današnje »Jutro« poroča iz Belgrada, da je ministrski svet sklenil, da se razpiše volitve za konstitutanto za 28. november. Če narodno predstavništvo brez odlaganja odobri volilni zakon.

(Vesti LDU.)

VOLITVE V SRBIJI.

LDU Belgrad, 23. Po dosedanjih dosepih poročilih so imele volitve v belgrajskem okrožju nastopni rezultat: V gročanskem srežu so dobili radikalci 3, demokrati 9, zajednica (meščanskih strank proti komunistom) 3 občine. Iz ene občine še ni poročila; v kolubarskem srežu rad. 5, dem. 9, zajed. 3, republikanci eno občino. Iz ene občine še ni poročila; v posavskem srežu rad. 5, dem. 9, zajed. 1, seljaška stranka 1 občino, iz pet občin še ni poročila; v kosmajskem okrožju rad. 12, dem. 5, zajed. 3 občine, iz pet občin še ni poročila; v viračarskem srežu rad. 15, demokrati 4, kom. 1 občino. Skupaj so torej dobili: rad. 40 občin, dem. 36 občin, zajednica 10 občin, republikanci eno občino, komunisti eno občino in seljaška stranka eno občino, dočim iz 12 občin še ni poročila.

LDU Belgrad, 23. Dosedanji izid volitev po okrožjih je nastopil: okrožje Čačeško rad. 4, kom. 1; Timoško rad. 10, dem. 6, sporazum 1; Rudniško rad. 3, zem. 2; Požarevaško rad. 38, dem. 52, zem. 4, soc. dem. 1; Užičko rad. 5, dem. 3, nev. 2, kom. 1; Niško rad. 12, dem. 5, nev. 2; Kragujevaško rad. 11, dem. 12, zem. 6, soc. dem. 2; Raško rad. 3, nev. 1, iz 3 občin uničeno; Moravsko rad. 20, dem. 2, nev. 1, gradj. 1, lib. 1; Podrinsko rad. 8, dem. 7, zem. 1, nev. 5; Pirotsko rad. 6, dem. 3, zem. 1, kom. 6; Tikveško rad. 2, dem. 1, nev. 3, kom. 1; Krajina rad. 5, sporaz. 1; Kruševačko rad. 29, dem. 12, nev. 2, samostal. 3; Skopljanisko rad. 2, iz 8 občin uničeno.

VLADA IN IZVOLJENI KOMUNISTI.

Zagreb, 24. avgusta. »Novosti« poročajo iz Beograda, da je bila včeraj seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, da se počeka na postopanje komunistov v onih občinah, v katerih so dobili večino. Razpravljalo se je tudi o zunanjem položaju, pri čemer se je ugotovilo, da se je položaj na albanski meji obrnil na bolje. Istotako je bilo v razpravi vprašanje o agrarni reformi ter je pripravljen ukaz o oddajanju zemljišč v zakup na štiri leta.

POZIV ZVEZE STOKOVNIH ORGANIZACIJ.

Pariz, 23. »L'Humanité« objavlja poziv sedaj v Amsterdamu zborujočega urada zvez narodnih strokovnih organizacij delavstvu vsega sveta zoper vojno in za vzpostavitve svetovnega mira. Poziv se zavzema za splošno mir na podlagi priznanja revolucionarnih pridobitev in neodvisnosti narodov ter izpodbuna delavstvo, naj bo pripravljeno, da bo možno, ako bo treba skupno nastopiti.

NEMŠKA VLADA O DOGODKIH V GORENJI ŠLEZIJ.

LDU Berlin, 23. Uradna izjava pravi med drugim: Državna vlada obžaluje najgloble, da so veliki deli Gorenje Šlezije v oblasti poljskih vstašev. Tako je nastal položaj, ki moti mirno delo, zlasti pridobivanje premoga. Državna vlada je opozorila na to mednarodno komisijo v Gorenji Šleziji, vlade v Rimu, Londonu in Parizu ter zahtevala, da zavezniška komisija popolnoma nepristransko nastopi proti upor, že dolgo pripravljenemu po Poljakih, in da štiti življenje in imetje nemškega prebivalstva. Mednarodna komisija v Gorenji Šleziji je izjavila, da smatra sedanjí upor kot vstajo proti vladi, in da je priprav-

ljena, energično nastopiti proti vstašem, jih razorožiti ter skrbeti za varstvo prebivalstva. Nemška vlada pa je prebivalstvo Gorenje Šlezije naprosila resno in nujno, da ne izzove z nepremišljenostjo pretvez za nove nemire.

NAPAD SPARTAKOVCEV V STRASSFURTU.

Magdeburg, 23. Akotudi je zveza špartakovcev svarila pred nasilstvi, je v soboto popoldne v Strassfurtu po shodu, sklicanem po komunistični delavski stranki Nemčije, došlo do streljanja. Mestno hišo so napadli s stromicami. Jettike so osvobodili iz ječe. Oplenili so zasebnike, kakor tudi pošto in hranilnice. Ko je dospel oddelek magdeburškega redarstva, so izginili komunisti brez sledu.

KONFERENCA TRADE UNION.

LDU Pariz, 23. »Petit Parisien« poroča iz Londona: Dne 2. septembra se sestane konferenca »Trade Union«, da sklene ustanovitev stalnega splošnega delavskega sveta, ki bo nadomeščal nedavno ustanovljeni akcijski komite in nadzirati delavsko gibanje, da se zagotovi enotno postopanje »Trade Union« v primerih splošnega značaja. Voditelji, ki priporočajo to misel, se nadejajo, da bo splošni delavski svet, obstoječ iz 30 članov, ustanovljen že do omenjenega roka, da bo mogel poseči v konflikt rudarjev in preprečiti občno prekinjenje dobave premoga.

ANGLIJA PRIPOZNAVA NEODVISNOST EGIPTA.

London, 23. »Times« objavlja vsebino dogovora med lord Milnerjem in meščanskim zastopnikom Zaglul pašo. Anglija se zavezuje priznati neodvisnost Egipta in jamčiti za posestno stanje Egipta ob vsakem zunanjem napadu. Egipt bo pripoznal predprave Anglije v nilski dolini in Angliji dopuščal vsako možnost za svobodni pristop. Anglija bo na prekopenem ozemlju vzdrževala posadke. Egipt bo popolnoma svoboden glede svojih zunanjih odnosov s sosedmi, da se ne bodo sklenale nobene pogodbe zoper Anglijo, in bo vzdrževal lastne diplomatične zastopnike. Kapitlacije se razveljavijo. Dogovor se predloži angleškemu parlamentu in egiptov. narodni skupščini v odobrenje.

Iz Slovenije.

Iz Velenja. V nedeljo, dne 22. avgusta se je vršil pri Raku v Velenju javen ljudski shod, ki je znova potrdil, da stojija velenjski rudarji — kakor en mož — v vrstah »socialne demokratične stranke«. Na shod je prišlo nad petsto rudarjev, en domači in dva tuja komunisti. Za predsednika je bil izvoljen soglasno naš sodrug Zalesnik. Pri protiglasovanju so glasovale tri roke za domačega velenjskega komunisto Erloznika. Ker se večina ni pokorila njihovi diktaturi, so bili komunisti hudi, in so delali nemir. Ko so skušali motiti tudi našega referenta sodruga Uratnika, — so jih morali rudarji počiti, da niso na komunističnem shodu. Posredovanja naših zaupnikov in treznosti našega delavstva se imajo zahvaliti, da so mogli ostati kljub — svojemun netaktnemu postopanju na našem shodu, na kojem smo jim dali priliko, da so mogli zagovarjati popolnoma nemoteno svojo politiko. Referent sodrug Uratnik je poudaril v svojem govoru, da obstoja samo en končni cilj socializma. Do tega cilja pa se ne da priti povsod po eni in isti poti. Vsaka resna stranka mora uravnati svojo taktiko po političnih razmerah, v kojih deluje. Mi smo se pri vseh svojih akcijah skrbno ozirali na notranji in zunanji politični položaj, — zato smo vodili delavstvo čez težavne situacije, ne da bi utrpeli, kako škodo. Naši komunisti pa se od nas ravno po tem ločijo, da ne vpoštevajo delavski razmer, da znajo zato lepo govoriti, — vse kar store, pa je slabo pripravljeno. Ponesrečeni štrajk iz polpreteklega časa, so delavstvu mnogo škodovali. Kakor je političen položaj, — si bo delavstvo le tedaj zopet priborilo deloma izgubljeni ugled, ako se trdno organizira, zlasti: ku pokaže pri volitvah imponujoče svojo moč. Taka naj bo naša politika. Ako bomo na znotraj močni in trdni, bomo lahko postavili svoje sile tudi v tem smislu, da stopi naša država v mirovne odnose s sovjetsko Rusijo, ki mora ostati v interesu vsega delavstva močna 1: ki se mora konsolidirati. Nato je dobil besedo komunistični govornik Bartulović, ki je dokazal, da znajo komunisti res lepo govoriti, na to, kaj govorijo, pa ne pazijo.

On je pobijal v govoru s. Uratnika stvari, ki jih ta nikdar trdil ni. Drugače je bil njegov govor deloma tak, da se tem izvajanjem ni dalo oporekati. Vmes med vsem tem pa je mrgolelo hudobnih podtikanih, očitnih neresnic in laži. Sodrug Uratnik je vsa ta podtikavanja točko za točko ovrgel.

Sodrug Valenčak je opozoril na to, da imajo od komunista Bartuloviča toliko hvaljene rudarske organizacije, v katerih je baže desetkrat več članov kot v naših in v katere se tudi veliko več plačuje, desetkrat manj denarja kot naše. To govori dovolj.

Sodrug Zalesnik je v daljšem govoru med burnim pritrditvenjem slikal, kako trezno in preudarno in z uspehi je vodila dosedanja rudarska organizacija velenjsko delavstvo. To delo se z delom in uspehi komunističnih "agitatorjev", ki spravljajo ljudi samo v nesrečo, niti primerjati ne da. Zbrani rudarji so govorniku navdušeno pritrdjevali. Ko je zaključil predsednik lepo uspehi shod, smo se razšli vsi zadovoljni — mi in komunisti, ki se hvalijo, da imajo že pol Velenja.

Šoštanj. Komaj dva meseca deluje naše delavsko izobraževalno društvo "Svoboda" pa vendar se je povzdignilo v

tem času do take stopnje, da prekaša v izobraževalnem delu vsa tukajšnja društva. Imamo dramatični odsek, ki je že dve igri vprizoril. Dne 8. t. m. se je igrala Eibin Kristanova trodejska drama "Zvestoba", katera se na splošno željo tukajšnjega delavstva v nedeljo, dne 29. t. m. zopet ponovi. Nadalje imamo pevski, godbeni, telovadni in veselični odsek. Ne smemo pozabiti tudi odseka za okrašenje dvorane, in sodelunikom bodi izrečena tu najlepša zahvala. Sploh vlada za društvo veliko zanimanje, brez vsake agitacije se prijavljajo dan za dnem novi člani. Od začelka so nam sicer meščanske stranke zelo nasprotovale, recimo v cerkvi, v šoli itd., a to nas je tembolj bodrilo k vztrajnemu delu, ker uverjeni smo, da edino v solidarnosti in razumnem kulturnem delu, dočakamo boljšo bodočnost. Ker je igra "Zvestoba" posebno za delavstvo veličinskega pomena, vabimo vse sodelujoče,

da se je udeležijo v velikem številu, in vemo, da boste cenili sad našega truda.

Roberca pri Železni kapli. — Nemški nacionalistični veter je zapihal sem od Celovca, odkar je ententna plebiscitna komisija zapovedala svoboden promet med glasovalno cono A in B. Nemški nacionalistični agentje pravijo: Če boste glasovali za Jugoslavijo, boste pogubljeni. Srbi vam bodo vzeli narodnost, vero in šole in vladali vam bodo srbski radikali in klerikali. Tako pravijo torej nemški agitatorji. Mi delavci in kmetje pa jim odgovorjamo: Ne bojte se, kapitalistična gospoda iz Celovca! Delavstvo bo brez vas vedelo, za koga bo glasovalo, in bo, če bo glasovalo za Jugoslavijo, glasovalo tako tudi z zavestjo, da bo izvajalo tudi v Jugoslaviji proletarsko zmago nad kapitalističnimi strankami, to je nad klerikalci, liberalci in srbskimi radikali in tem ponosnejše bo lahko na svojo zmago, čim-

bolj je kapitalizem trdovraten! Že takoj ob teh volitvah, ki bodo prve v Jugoslaviji in se bodo vršile še to leto, bosta delavec in kmet tudi v Jugoslaviji pokazala, da ta vlada, ki sedaj vlada Jugoslavijo proti volji ljudstva, ni prava vlada, ter da potem klerikali, liberalci in srbski radikali v Jugoslaviji ne bodo več vladali. Delavec in kmet v Jugoslaviji bosta ravno tako izvajala zmago nad kapitalisti pri volitvah, kakor povsod drugod, kjer živi delavec in kmet v večini, kar je tudi na Koroškem, — kakor jo je izvajalo delavstvo nad klerikalci in nemškimi nacionalisti tudi v Avstriji. Tudi v Jugoslaviji je in bo delavno ljudstvo v večini in bo vrglo kapitalistično gospodo, ter si izvajalo svoje pravice, da bo samo odločevalo! Da se klerikalcem in kapitalistom tudi v Jugoslaviji že tla majo pod nogami, je prav dober znak to, da piše klerikalni buržujski list "Korošec", češ da smo

socijalni demokrati kapitalistična stranka, čeprav vsak ve, da ne moremo biti kapitalisti in da torej tudi naša delavska stranka ne more biti kapitalistična. Tako pisanje "Korošca" je seveda velika laž, s katero skušajo klerikalci delati zmagi med tistim delavstvom, ki še danes prav ne ve da spada edino med delavstvo, to je med socialne demokrate! "Korošec" piše samo zato, da bi s takimi lažmi pridobil na klerikalno stran tiste, ki se še vedno niso odločili za svojo politično stranko. Na pa delavstvo še danes ni doseglo svojih pravic, ki mu gredo, je vzrok ta, da žalobno še vedno prav mnogi delavci verujejo kapitalističnim lažnjavcem, karžni so na primer tudi klerikalci, pa bodisi v Jugoslaviji ali pa v kakih drugih državah.

Izdajatelj: Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.

COSULICH-LINE TRST-NEW-YORK.

Odplov parnikov iz Trsta:

26. avgusta poštni parnik COLUMBIA,
8. septembra ARGENTINA,
20. septembra PRESIDENT GRANT.

Odhod od Ljubljane 3 dni poprej.

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

Simon Kmetec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

2 kožarska pomočnika

večja špaltanja (Bandmesser-Spaltmaschine) in

2 večja posluževanja stroja

za rezati meso (Entschleifmaschine), kakor tudi

več kožarskih pomočnikov

vajenih dela pri apnu in obdelovanju (Zurichtung) se sprejmejo.

Ponudbe na:

Tvornicu koža i cipela A. JAKIL d. d.,
Karlovac.

Rudar

z nižjo rudarsko šolo in večletno prakso v kaolinu, soli, mavcu, lajevcu ali podobnih rudah se sprejme takoj v službo. Ponudbe pod: S. & Co., Ljubljana, poštni predal 155.

Naročajte „NAPREJ“.

M. Kuštrin

Ljubljana — Maribor

Dunajska cesta št. 20 Podr. Jurčičeva ul. 9

priporoča

Auto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, elektrotehnični material po najnižjih cenah.

Telefon št. 470.

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Resljeva cesta 9.
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Oblastveno konces. informačni zavod
Drag. Beseljak

v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

Ustanovljeno 1903.
Stampilje
iz kavčuka in kovin

Katalogi franco
Pečati
Šablone
Klišeji za tisk
Vzvodno tiskalnice
Modeli za predtiskanje perila itd.

Novo! Datum-stampilje lastnega izdelka.

ANTON ČERNE
graveur
Ljubljana, Dvorni trg 1

Hitro, dokler traja zaloga!
Vinogradniki, poljedelci, trgovci.

Hitro!

Tlačilnice za grozdje
Tlačila za grozdje
Slamorenice
Sekala za repo
Stroji za ruženje koruze
Veterice
Mlatilnice
Gonilnice za dvouprego itd.
prodaja na debelo in drobno, vedno po najnižnjih cenah

„SMEV“ TOVARNA STROJEV
v Bjelovaru.

Zahtevajte cenike! Zahtevajte ponudbe!

PFAFF
šivalne stroje
PUCH

vozna kolesa
plašče in cevi
priporoča

Ign. Vok
Ljubljana, Sodna ulica 7.

Blagajničarka
vseskozi večja
se sprejme
v kolodvorski restavraciji
Ljubljana.

Gonilna jermena

iz usnja, velblodove dlake
i. t. d., smirkove plošče, steklenec i. t. d. dobavlja

ODON KOUTMY,
trgovina z orodjem in tehničnimi potrebščinami
Ljubljana, Kolodvorska ulica 37.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 15.

Šivalni stroji in stroji za pletenje.

Izborna konstrukcija in elegantna izvedba iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vseenoje poizkušaj brezplačno.

Pisalni stroji „Adler“.

Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarnen.

Dürkopp, Styria, Waffennrad.

Začasno znižane cene!

Marija Tičar,
= Ljubljana =
Selenburgova ulica.

Tovarniška zaloga
= papirja =
:: in razglednic ::

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročtu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

— Delniška glavnica —
K 50.000.000.
Glavnica z rezervami
okroglo K 95.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka
v Ljubljani.

Brzojavni naslov: Banka. — Telefon št. 261. —

Podružnice: V Spilju, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter bankna ekspozitura v Ptuj.

Rezervni fond okroglo
K 45.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira obratne dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.